

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 03/08/2020)

Tình hình nổi bật

Ngày 22/7 tại họp báo trực tuyến, BTQP Philippines Delfin Lorenzana khẳng định Philippines sẽ: (i) Theo đuổi chính sách đối ngoại có nguyên tắc phục vụ lợi ích quốc gia; (ii) “Ưu tiên hàng đầu” việc bảo vệ chủ quyền quốc gia và toàn vẹn lãnh thổ; (iii) Tăng cường khả năng giám sát, an ninh và phát triển trên một số thực thể ở Biển Đông (lắp đặt ra-đa giám sát phòng không, tuần tra trên không và trên biển với phạm vi rộng hơn, bố trí thêm quân ở những vị trí chiến lược).

Chỉ huy quân đội Mỹ tại Nhật Bản, Tướng Kevin Schneider ngày 29/7 cho biết Mỹ sẽ giúp Nhật giám sát các hành vi xâm nhập "chưa từng có" của tàu Trung Quốc vào Biển Hoa Đông; tiết lộ Trung Quốc sẽ ngừng lệnh cấm đánh bắt cá đơn phương trên Biển Hoa Đông vào giữa tháng 8 tới, mở đường cho đội tàu cá tiên vào vùng biển gần Senkaku với sự hỗ trợ và bảo vệ của tàu hải cảnh, hải quân Trung Quốc.

Duan Dang ngày 31/7 đưa tin tàu khảo sát Hải Dương 9 đang hoạt động trong vùng 100 hải lý thuộc vùng Đặc quyền Kinh tế của Đảo Amami Oshima, Nhật Bản ở Biển Hoa Đông kể từ ngày 28/7.

Ngoại trưởng Indonesia Retno Marsudi trong cuộc họp trực tuyến ngày 30/7 với người đồng cấp Trung Quốc Vương Nghị bày tỏ quan ngại về căng thẳng leo thang ở Biển Đông và hối thúc Trung Quốc tuân thủ luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982, nhằm giải quyết tranh chấp; nhấn mạnh Trung Quốc cần tuân thủ quy tắc ứng xử khi giải quyết các tranh chấp ở Biển Đông với các nước khu vực.

Tờ South China Morning Post ngày 31/7 cho biết Trung Quốc đã sửa từ "vùng biển ngoài khơi" (offshore) thành "vùng biển ven bờ" (coastal) ở đường biển giữa Tỉnh Hải Nam và Hoàng Sa trong bản bổ sung quy định tại Quy tắc kỹ thuật để kiểm tra theo luật định tàu biển trong các chuyến đi nội địa (Technical Rules for the Statutory Testing of Seagoing Vessels on Domestic Voyages) năm 1974. Hành động của Bắc Kinh được cho là thể hiện mong muốn kiểm soát nhiều hơn các vùng biển tranh chấp. Học giả Zheng Jie, Học viện Khoa học Xã hội Trung Quốc, cho rằng bước đi này nhằm củng cố kiểm soát hành chính Hoàng Sa bằng nội luật.

Trả lời phỏng vấn ngày 1/8 với BW Businessworld của Ấn Độ, Bộ trưởng Quốc phòng Úc Linda Reynolds khẳng định Ấn Độ - Thái Bình Dương có ý nghĩa chiến lược với cả Úc và Ấn Độ và duy trì luật pháp biển và tự do hàng hải ở đây là tối quan trọng với cả hai nước. Úc sẵn sàng nắm bắt cơ hội tăng cường hợp tác với Ấn Độ cũng như khai thác khả năng hợp tác ba bên với Ấn Độ, Indonesia và các quốc gia khác trong khu vực. Thỏa thuận hỗ trợ hậu cần quân sự và việc Úc quay trở lại tập trận Malabar sẽ khiến cho QUAD vững mạnh hơn rất nhiều.

Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo ngày 2/8 chỉ trích các tàu cá Trung Quốc thường xuyên xâm phạm quyền chủ quyền, quyền tài phán của các nước ven biển khác, tuyên bố Mỹ kiên quyết ủng hộ nỗ lực chống lại hành vi đánh bắt IUU của tàu cá Trung Quốc tại khu bảo tồn Galápagos, Ecuador, nói riêng và tại vùng biển của các nước ven biển khác nói chung.

Góc nhìn quốc tế

+ Châu Âu-Mỹ:

Arzan Tarapore, nghiên cứu viên liên kết tổ chức NBR của Mỹ ngày 27/7 cho rằng hiện Ấn Độ chưa cần liên minh thời Chiến tranh Lạnh để chống Trung Quốc do: (i) Tập hợp những nước đối đầu với Trung Quốc rất mờ nhạt và lỏng lẻo, mở rộng ra bên ngoài hệ thống liên minh của Mỹ và được xác định dựa trên những nghi kỵ đối với Trung Quốc nhiều hơn là dựa trên sự tương đồng với Mỹ dưới hình thức là “cạnh tranh cường quốc”; (ii) Tập hợp này bao gồm các quốc gia phần lớn phụ thuộc kinh tế vào Trung Quốc. Cuộc khủng hoảng biên giới sẽ không đẩy New Delhi tiến tới hình thành liên minh với Mỹ, song có khả năng tạo đà để Ấn Độ định hình phương hướng theo đuổi cuộc cạnh tranh chiến lược với Bắc Kinh.

Học giả Grant Newsham, nguyên cán bộ ngoại giao Mỹ, ngày 27/7 đánh giá hải quân Mỹ cần xây dựng lực lượng đổ bộ đa quốc gia ở Châu Á để đối phó với Trung Quốc do những lợi ích liên quan đến khía cạnh chính trị và tác chiến của hình thức này. Mỹ có thể cân nhắc thành lập lực lượng đổ bộ hỗn hợp với các đồng minh, đối tác ở khu vực, với ít nhất 50 tàu đổ bộ các loại. Trước tiên là với Úc và Nhật Bản bởi

các nước này hiện sở hữu tàu đổ bộ hiện đại, sau đó là với Indonesia, Singapore, New Zealand, Hàn Quốc, Ấn Độ.

Ông Michael T. Klare, Giáo sư danh dự Đại học Hampshire, ngày 30/7 cho rằng Mỹ nên tránh phô trương sức mạnh quá mức để không bùng phát xung đột ở Biển Đông. Việc cho rằng hành động quân sự của Mỹ khiến Trung Quốc lùi bước mà không có tổn thất là thiếu thực tế. Để tránh Chiến tranh thế giới thứ III, Mỹ cần tăng cường đối thoại cấp cao với Trung Quốc để tránh đối đầu quân sự và hỗ trợ các quốc gia khu vực giải quyết hòa bình các tranh chấp, theo khuôn khổ quốc tế.

Derek Grossman (Viện RAND, Mỹ) ngày 1/8 nhận định Bắc Kinh ngày càng lo ngại khi Philippines có thể đảo chiều quan hệ với Mỹ để đối trọng với sự gây hấn của Trung Quốc. Dù Duterte luôn chống Mỹ và tìm cách giảm phụ thuộc vào Mỹ nhưng dân chúng Philippines luôn ủng hộ Mỹ và ngày càng nghi ngại Trung Quốc.

+ Đông Nam Á

Lye Liang Fook (ISEAS) ngày 30/7 lập luận rằng Trung Quốc đang điều chỉnh phản ứng trước những chỉ trích của Mỹ khác với cách tiếp cận “ngoại giao chiến lang” của nước này trong làn sóng COVID đầu tiên. Đó là phản ứng mang tính trả đũa, nhưng không quá mức liều lĩnh do lo ngại việc Trung Quốc phản ứng quá liều lĩnh có thể củng cố vị thế của giới điều hậu chống Trung Quốc tại Mỹ.

Joshua Espeña và Chelsea Uy Bomping (Viện Lowy) ngày 3/8 cho rằng Tuyên bố của Brunei về Biển Đông ngày 20/7/2020 chịu ảnh hưởng từ Trung Quốc khi Brunei ngày càng phụ thuộc kinh tế Trung Quốc. Lập trường của Brunei theo hướng giải quyết tranh chấp song phương trong chính sách đối ngoại hiện nay khác biệt so với cách tiếp cận tập thể để giải quyết tranh chấp trong chính sách quốc phòng của Brunei.

+ Các nước khác

Takshashila, Ấn Độ, ngày 31/7 nhận định quân đội Trung Quốc tồn tại 4 điểm yếu lớn: (i) Từ 1979, quân đội Trung Quốc chưa hề tham chiến và bị nhiễm các “thói xấu” thời bình; (ii) Quân đội thiếu kỹ năng chiến đấu, đặc biệt là hải quân, không quân và lực lượng tên lửa; (iii) Tham nhũng tràn lan khi quân đội mở rộng sang làm kinh doanh từ những năm 1980; (iv) Các khoản chi tiêu khổng lồ như lương quân nhân tại

ngũ, về hưu, bảo trì, sửa chữa vũ khí... sẽ ảnh hưởng lớn đến tiến trình hiện đại hóa quân đội.

Philip Bowring (Asia Sentinel) ngày 1/8 cho rằng phát biểu gần đây trên Twitter của Ngoại trưởng Philippines Teodoro Locsin công kích Mỹ và Malaysia vì không chấp nhận yêu sách của Philippines với Sabah là nhằm đánh lạc hướng dư luận khỏi vấn đề Biển Đông, làm hài lòng Bắc Kinh và phân tán sự chú ý khỏi việc Philippines đã không phối hợp với các nước ASEAN và các nước láng giềng khác nhằm thực thi Phán quyết năm 2016.

Biên tập: Nguyễn Phương Hoài

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.